

Единъ брой 2 гроша.

ТУРЦИЯ

Единъ брой 2 гроша.

ВѢСТНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА, НАУКА, КНИЖЕВНОСТЪ, ЗЕМЛЕДѢЛІЕ И ТЪРГОВІЯ.

ТУРЦИЯ излъзува сѣка сѣбота на голѣмъ листъ, и сѣки вторникъ на малъкъ. Годишната цѣна за въ Имперіята, по царската поща, е 4 бѣли меджидіета; вънъ отъ Имперіята, 5. Спомоществованіята трѣбува да сѣ годишни и прѣдплатени. Писмата за редакціята са подписувать до Н. Геновича и Т. Икономова, редактори на вѣстника. Външнати настоятели отговарять за вѣстника. Подписката на спомоществованіята става въ Циградъ-Бейоглу, Асмадж-Меджидъ № 23.

ОТЪ РЕДАКЦІЯТА.

Главната цѣль на сѣки вѣстникъ е да освѣтлява народа върху сичкитѣ въпроси, които са касають до неговото вещественно, нравствено и духовно усвършенствованіе. Това е познато на сичкитѣ наши читатели, кому малко кому много.

Нѣ освѣнъ тажъ първа цѣль, вѣстника има и друга не по-маловажна. Тя е — да прѣдставлява нуждитѣ и интереситѣ на своя народъ прѣдъ свѣта и, въ случай, да ги защищава съ сичкитѣ си сили. Тая втора служба е особено важна за насъ Българетѣ, защото никого друго нѣмаме да прѣдстави нашитѣ болки и да потърси или попроси за тѣхъ лѣкъ.

Ето какъ разбираме ний вѣстникарскитѣ службѣ. Тя е обширна и трудна, защото иска голѣми способности, многогодишна опитностъ, непрѣклонна нравствена сила и, главното, широки и положителни познанія.

Ний сме далечъ отъ увѣреніето, че обладаваме тѣзи високи качества. Ако са рѣшаваме да бѣдемъ вѣстникарь въ такъвы трудны врѣмена, когато въпроситѣ около насъ и между насъ извиратъ отъ сѣкжъ странѣ и са кръстосватъ съ една чудна бързинѣ, това ний правимъ не отъ увѣреніе въ собственитѣ достоинства, а просто отъ желаніе да послужимъ на народа си, до дѣто му са намѣрять по-добры работници. Ний ще са мѣчимъ да изпълнимъ вѣстникарскитѣ службѣ до колкото ни позволятъ срѣдствата и силитѣ.

За да бѣде това изпълненіе по-широко и за да направимъ вѣстника си по занимателенъ, ний приемаме за пестоянъ сътрудникъ Г. Т. Икономова. Съ него заедно ний ще са мѣчимъ да приближимъ Турціѣ до нейното високо назначеніе и да ѣ направимъ такъвази, какъвто трѣба да бѣде единъ народенъ органъ. За достиженіе на цѣлтѣ ний ще направимъ сичко, що зависи отъ насъ; нѣ това не е доста. За да успѣйми въ доброто си намѣреніе, намъ сѣ нужни и такъвызи средства, които не са намиратъ въ нашитѣ рѣцѣ, — потребны ни сѣ материалны средства; които ний можемъ доби само отъ помощитѣ на нашитѣ спомоществователи. Безъ спомоществованія, внесены во-врѣме, ний не можемъ извърва дългъ пѣтъ. Спомоществованія, прочее, спомоществованія просимъ ний у нашитѣ Българи — родолюбѣ.

Потрѣбно ни е и довѣріе отъ народа; нѣ това е нѣщо, което не са дава, а са спичелва. Ний ще са мѣчимъ да го спичелимъ.

Като е въ нашитѣ цѣли да прѣдставяме различнитѣ нужды и болки на отечеството си, было за да са обсъждатъ публично, было за да са покажатъ на онѣзи, които можатъ да ги изцѣрѣтъ, ний имаме нужды и отъ съдѣйствието на нашитѣ съотечественици по сичкитѣ часты на българско, имаме нужды отъ тѣхнитѣ съоб-

шенія и отъ тѣхнитѣ дописки. Ний ще разчитаме на тѣзи дописки и ще ги посрѣщаме съ благодареніе.

Едно само ще забѣежимъ и онѣзи приятели, които поискатъ да ни пишатъ за вѣстника, да не ни пишатъ за различны тържества и слова, нѣ за други работы, които, безъ да сѣ веселы, иматъ нѣкакъва важностъ за обществото.

Като гонимъ своитѣ общи цѣли, Турція въ сичко друго ще остане върна на своитѣ программѣ. По отношеніе къмъ държавитѣ: тя ще съхранява онаѣ лоялностъ, която са изисква отъ единъ вѣренъ и покоренъ на законитѣ органъ. Не трѣба обаче да са мысли, че тѣя вѣрностъ и покорностъ ще прѣминатъ прѣдѣла си и ще са обрѣжатъ на раболѣпностъ и на низко ласкателство: туй накого не ще бѣде! Като пази истинскитѣ интересы на държавитѣ, Турція не ще си свива языка прѣдъ онѣзи погрѣшки и злоупотрѣбенія, които излазятъ отъ нѣкои чиновници и сѣсипватъ царството повече, отъ колкото цѣла неприятелска сила отвънъ. Сичко що е за осъжданіе ний ще го осъдимъ безбоязненно въ увѣреніе, че вършемъ добро дѣло и изпълняваме священнѣ длѣжностъ.

По отношеніе къмъ народа Турція ще бѣде върна на нѣговитѣ интересы и ще гледа да ги прѣдставлява по единъ неуклоненъ начинъ. Въ защитѣ на тѣзи интересы Тя ще говори по своитѣ убѣжденія и не ще са повожда ни подыръ лица, ни подыръ партіи. Угодливостѣта ще бѣде далечъ отъ насъ.

Въ обсъжданіето на различнитѣ въпросы ний ще са мѣчимъ да бѣдемъ и свѣрѣменны и чистосърдечны. Ний ще са даваме гласа безъ забикалки и безъ стѣсненіе, като гледаме повече на полезнитѣ странѣ на работитѣ, отъ колкото на литературнитѣ. Съ други думы, ний ще разгледаме въпроситѣ не по мѣрилата на прѣминѣлото, а споредъ днѣшнитѣ имъ необходимость, споредъ здравый смьслъ и споредъ полезностѣта на самитѣ дѣла.

Главный отдѣлъ на вѣстника ще бѣде отдѣла на отечественитѣ дѣла; нѣ ще са обрѣща внимание и на политический и на различнитѣ новини.

Н. ГЕНОВИЧЪ.
Т. ИКОНОВЪ.

ПО ЧЕРКОВНИЙ ВЪПРОСЪ.

Отъ сѣкжъ странѣ са чуватъ оплакванія отъ протаканіето на черковний въпросъ, отъ много страны са забѣлѣжатъ съмнѣнія за скорото окончаніе на този въпросъ и били за окончаніето му. За много хора протаканіето е едно зло, защото оставя черковитѣ неустроены и народнитѣ работы въ неопрѣдѣлено положеніе.

Ако глѣдаме на работитѣ само отъ една

странѣ, както правѣтъ нѣкои си, протаканіето наистинѣ е едно зло; нѣ ако земемъ работитѣ въ сичкитѣ и послѣдствія, злото ще са покаже съмнително и ний ще видимъ, че старата пословица: нѣма зло безъ добро, са оправдава.

Доста е да си помислимъ, какво е излъзло отъ протаканіето на въпроса до сега, за да са угѣшимъ и за сегашното му провлачаніе. Отъ досегашното протаканіе излъзе едно по-пълно и по-отчетливо разбираніе на онова, що търсимъ и какъ го търсимъ, излъзе едно освѣтленіе въ понятіята ни за работитѣ и въ желаніята ни. Въ 1856 г. друго искахме и други прѣдставленія имаме за правдинитѣ си; а въ 1870 г. пакъ друго мисляхме. Ако бѣше са рѣшилъ въпроса въ таѣ години, както ний го желаяхме, той бы са рѣшилъ не както сега и бы са поставила черковата ни на други основанія, нежели както става сега. Рѣшеніето прѣди 1871 щѣше да бѣде полезно за сѣкиго друго, освѣнъ за народа, който не бѣше ималъ врѣме да помисли до тогава, съ какво ще замѣни онѣзи рѣдъ, противъ който са въорѣжава и който са сили да събори. За това нѣщо народа хванѣ да мысли едвамъ въ 1870, когато поченѣ да дига гласъ и да иска такъвази черковѣ, която да бѣде на цѣлъ народъ, а не само на едно съсловіе, на единъ класъ. Сега народа е приготвенъ вече до толкози, штоо никакъ не ще позволи да замѣни произвола на грѣкѣжѣ черковѣ съ произвола на попскѣжѣ или чорбаджійскѣжѣ българскѣ черковѣ. — Ето какво излъзе отъ прѣминѣлото помайваніе на въпроса.

Нѣ ако е было така до сега, защо да не бѣде то и въ сегашното протаканіе? Нема сичко са е свѣршило по въпроса и нѣма вече отдѣ да чакаме нѣкакво освѣтленіе? Ако са е свѣршилъ устава и нѣма какво да са притурни на главнитѣ основы на черковното ни устройство, не оставатъ ли подробности? Не остава ли да си помислимъ и врѣхъ приложеніята на това, което постановява устава? Право да си кажемъ, ний имаме врѣхъ толкози нѣща еще да мыслимъ и да са освѣтляваме, штоо нечаканото протаканіе отъ болѣстѣтѣ и смьртѣтѣ на Аали паша ни са види единъ добъръ случай, едно добро врѣме за въспълненіе на таѣ нужды.

Нека приемемъ този случай съ благодареніе и нѣка са воспользуваме отъ него да поработимъ и приготвимъ онова, което не сме имали врѣме да направимъ. Да не скърбимъ за протаканіето и да не стоимъ съ сѣхрѣжѣ рѣцѣ, нѣ да работимъ и да са готвимъ да извадимъ сичкитѣ ползы отъ рѣшеніето, когато то достигне своя край, и са обрѣне на дѣло. Нека оставимъ голѣмѣ скърбенія на онѣзи, които иматъ ползѣ отъ по-скорото рѣшеніе и които са

боятъ отъ протаканіето, защото сѣкый день имъ отнѣма по нѣщо отъ мнимитѣ правдини или защото ги отдалечава отъ желаннытѣ цѣли. На нѣсъ прѣдстои да си разяснимъ, какво друго имаме да правимъ — и да работимъ. Не е спасеніето само въ черковный въпросъ: имаме други въпроси, каквото за училищата, за книжевны дружества и др., които не сѣ по-маловажны отъ черковный.

Такъизи сѣ нашитѣ съображенія за протаканіето на въпроса. Като ги излагаме, ний не искаме да кажемъ, че са радваме не това провлачаніе. Като Българинъ ний скърбимъ за него, нъ като публицистъ ний показваме полезното въ самото зло и търсимъ утѣшеніе въ истегленіе на сичкитѣ ползы отъ неприятный случай. Въ другъ единъ членъ ний ще поговоримъ и за кореннѣтъ причинѣ, както на сегашното помаиваніе, тѣй и за прѣдшното, а сега ще кажемъ на нашитѣ читатели да не скърбятъ никакъ за това, дѣто не могатъ да чуятъ, че устава са одобрилъ, Екзарха са избралъ и черковный въпросъ получилъ единъ край. Ако това благодареніе не имъ са дава сега, то не ще са забави да имъ са даде. Нашитѣ въпросъ е дошълъ до това мѣсто, когато отстъпаніето назадъ не е възможно по никакъвъ начинъ. Безъ да казваме, че повръщаніето бы наскърбило българскый народъ и че правителството въ своитѣ справедливостъ не желае това наскърбеніе; самото достоинство на правителството, което е издадо фермана за рѣшеніе, не допуска нито мисль за отстъпаніе назадъ. Ний сме съгласны съ Г. Оджакъва, че царскитѣ рѣшенія не сѣ играчка да са зематъ назадъ. Нѣколкото думы, които искалъ новий В. Визиръ на нашитѣ Святѣйши Старцы и достопочтенны комисари, когато го посѣтили, тѣзи думы показватъ, че за Н. Высочество въпроса е дѣло свършено. Сичко що има да са бовимъ, то е протаканіето, до дѣто са наредѣтъ господарственитѣ дѣла; нъ ний покажемъ че това протаканіе не е съвсѣмъ безъ ползы за насъ.

Нека прочее бждемъ спокойны отъ таѣ странѣ и нека работимъ за другитѣ си нужды!

РУСИЯ ПРѢУСТРОЯВА ВОЙСКЫТѢ СИ.

Такъвъ членъ обнародва «Тюрки» въ своя листъ отъ 17/29 септември.

Члена са свършува съ съвѣты къмъ Турско правителство да направи и то сѣщото, което прави Русія, и тѣзи съвѣты сѣ, които обрънѣтъ нашето вниманіе къмъ члена и ни накараха да го прѣведемъ по долу.

Както са види и «Тюрки» е написала члена си, не защото работата сама по себе е толкови достойна за вниманіе, колкото да има случай да даде своитѣ съвѣты.

Турското правителството може да са оплаче отъ сѣкаквы недостатъци, само отъ единъ не. То не може да са оплаче отъ недостатъкъ на съвѣтници. Освѣтъ съвѣтитѣ, които му са даватъ незванно и нечакано отъ сичкы страны и точки на Европѣ, мѣстны печатъ не е нищо друго освѣтъ единъ съвѣтъ отъ много гласове и отъ различни тонове. Разгърнете тѣзи вѣстници и вый ще са увѣрите. Въ сѣкый листъ ще намѣрите по нѣкакво съвѣтче, кога да са обрънѣтъ сичкитѣ области на веласти, кога да са развалятъ веласти; веднажъ да са устрои и распространи муавина'та, сетѣ да са унищожи като служба бесполезна за мѣстото и за хазиятъ, и други бесчисленны.

Особенно много съвѣты са исипватъ въ такъвыи случаи, когато ставатъ министерскы промѣненія, каквото сега. Тогава съвѣтическата рев-

ность нѣма край: съвѣтитѣ са сыпѣтъ съ такъвои изобиліе, што нѣма никакъвъ възможность да са съберѣтъ отъ онѣзи, на когото са даватъ.

Въ избитѣка на подобѣжъ ревность «Тюрки» извадила на свѣтъ Прѣустроеніето на русскытѣ войскы и го придружила съ своитѣ съвѣты, за да послужи на отечеството и да покаже дълбокый си патриотизмъ.

Ний нѣмаме ни най малко съмнѣніе за патриотизма на достопочтенный листъ и нѣма да говоримъ за него. Ний ще поговоримъ за полезностьта на съвѣта.

«Тюрки» съвѣта правителството да земе за примѣръ Русія и да побърза да допълни устройството на войскытѣ си, като дава съ това да са разбере, че въ допълненіето трѣба да влѣзе и увеличеніе на войскытѣ.

Русія увеличава; ний земаме за примѣръ Русія и Прусія; трѣба и ний да увеличаваме.

То добро, нъ възможно ли е такъвои увеличеніе безъ особенно прѣтоварваніе на държавѣтъ? Ний виждаме, че и сега дѣйствующата войска не може да получи своитѣ мѣсичинѣ во врѣме, отъ което излази, че количеството на таѣ войскы не е малко за нашето мѣсто и за нашитѣ срдства. Какво ще стане, ако това число стане по голѣмо? Войството ще надтегне другитѣ части на господарството: една часть ще са развѣе во врѣла на другитѣ и равновѣсіето ще са развали. Тогава военнытѣ расходи ще обрънѣтъ по-голѣмѣтъ часть отъ бюджета. Нъ само това ли е нужно за царството? Такъвои истощеніе ли ще докара силѣ на държавѣтъ?...

Не искаме да кажемъ че прѣустроеніята на войскытѣ не сѣ нужны; ний признаваме, че тѣ сѣ нужны, защото отъ тѣхъ зависи до нѣкъдѣ съхраненіето на царството. Ний искаме да кажемъ, че тѣзи прѣустроенія и това усиленіе на войскытѣ не докарватъ само крѣпость, нъ и ослабватъ, кога то сѣ чрѣзмѣрны. Ако войската е голѣма и по-голѣмѣтъ срдствата на държавѣтъ; ако много рѣцѣ са отнематъ отъ производството, за да станѣтъ празды, тогава държавата са подковава и пада при сичкѣтъ многочисленность на войскытѣ.

Силата на едно царство не състои само въ войскытѣ, както можемъ са увѣри отъ таѣ същѣтъ Русія, когѣто земаме за примѣръ. Ако и да извади по-голѣмѣтъ войска и да е два-пѣти по голѣма отъ Прусія, Русія не може да не са прѣклони прѣдъ пруското орѣжіе въ случай на едно сбиваніе между двѣтъ държавы, защото въ Русія има невѣжество и недоволство и правителството не са опира освѣтъ на войскытѣ.

Силата на царството е въ поддържкѣтъ на населеніето. Ако населеніето е готово да умре за царството, тогава и малката войска е силна; ако ли то крѣе въ себе си душмъны, каквыто сѣ потѣпканытъ Руссы, тогава и най силната войска не ще бжде въ състояніе да го отърве отъ въшнытъ неприятели.

Това като е тѣй, нашето правителство ще стори по добрѣ, ако обръне вниманіето си възъ другъ странѣ, дѣто ще намѣри по голѣмѣтъ поддържкѣ, отъ колкото възъ войскытѣ. Силата е въ населеніето, което брой съ милионы, а не въ войскытѣ, когѣто брой съ хилены. Задоволены въ своето положеніе, обградены съ правосѣдіе и надарены съ равноправство, народытъ на Турція ще бждѣтъ готовы да умрѣтъ за своѣтъ рахатъ, за своето честито отечество. Тогава цѣлото царство ще бжде една войска и по-благонадеждна, отъ онаѣжъ, когѣто влече своѣтъ службѣ по обязанность и отъ страхъ само.

Пруската войска е побѣдоносна, нъ тя състои отъ граждане, на които службата не е купена съ пары и които въ мирно врѣме са връщатъ къмъ своитѣ занятія. Такъвази войска може да има и въ Турско, ако само бы са поискало.

Ето сега и члена на «Тюрки.»

«Русія не си е губила врѣмето подыръ крымскый бой напраздно; тя е работила и работи твърдѣ много за да приготви войскытѣ си за най страшнѣтъ бой.

Тя разбра отъ сѣтнинытъ на франгопрускый бой, че числото на войскытѣ ѣ было относительно по-долне и че това можало да тури имперіята въ опасность; зарадъ туй тя са занимава сега съ увеличеніето на войскытѣ си.

Русія са е заловила за таѣ работѣ така ревностно, като да виси надъ главѣ ѣ нѣкой ближенъ бой. Отъ кого може да са бои гя?

За сѣкый случай Русія зема стратегически и

военны прѣдпазанія, каквото да не ѣ намѣрѣтъ неприготовенна.

Сичкитѣ важны пункты на държавѣтъ по край желѣзнытъ пѣтища сѣ свързаны съ линіѣтъ на крѣпоститѣ, построены отъ прочутый генералъ Тотлебена.

Крѣпоститѣ по черно и Балтійско море са въ оржаватѣ съ чуднѣ бързинѣ. Кронцадѣ е обсапанъ съ гранитны батерей, покриты съ желѣзо, 10 прѣста дебело. Сѣщото е направено и въ Севастополь и Кинбурнѣ.

Стасіонытъ на желѣзнытъ пѣтища въ Польша сѣ обрънѣты на укрѣпены домове и около Петербургъ са издигатъ новы укрѣпленія.

Най-послѣ ливницата крупъ е дала и дава ежедневно грамады военнѣтъ матеріалъ.

Ето що са е направило и прави въ стратегическо отношеніе.

Колкото за прѣобразованіята на войскытѣ прѣлагатъ са двѣ системы — една отъ генерала Милютина, военный министръ, другата отъ генерала Фадѣева.

Споредъ двамата высокы офицеры редовната войска на Русія въ този часъ възлазяна 1,200,000 души съ 3000 пушкала. Войската е добрѣ устроена, чудесно обучена, покорна на редовѣтъ и пълна съ ентузіазмъ; офицерытъ ѣ не сѣ чужды отъ станѣлытъ военны усъвершенствованія, въорѣженіето ѣ е знаменито. При все това трѣба добрѣ да са испыта прѣдъ каквы необходомости може да са намѣри руското правителство въ случай на бой.

Отъ когѣто страна и да бжде опасностьта, държавата трѣба да държи 200,000 души на турскытѣ границы; 100,000 души на Кавказъ, и 200,000 души въ балтійскытъ области. Оставатъ 700,000 души срѣщу сичкытъ случайности.

Нъ трѣба да са съгласимъ, че това е малко въ днѣшното врѣме, когѣто войскытѣ са броятъ съ милионы.

Такъвыи сѣ причинытъ, които сѣ извикали двѣтъ прѣдложенія, за които помѣнѣхме по горѣ.

Генералъ Фадѣевъ принадлежи на старѣтъ рускѣ партиѣ. Отъ това неговый проектъ отблѣски сѣко прѣобразованіе въ системѣтъ за набираніе войскѣ и защищава съществующѣтъ.

Споредъ него военната руска сила ще състои 1) отъ дѣйствующѣтъ войскѣ когѣто възлиза до 900,000 души и 2) отъ народнѣтъ стражѣ, когѣто са издига до 500,000 души и когѣто ще са натовари да пази укрѣпенытъ мѣста.

Въ случай на бой Русія трѣба само да са запазва на брѣговетѣ на Балтійско и черно море, а войскытѣ си да струпа въ Польша, дѣто ще са разрѣшѣтъ, споредъ генерала Фадѣева, въпросытъ, които затрудняватъ московскытъ държавѣ.

Плана на генерала Милютина са основава въ слѣдующето начало, което е врѣето по сичкѣтъ западнѣ Европѣ:

«Защитата на държавѣтъ е дължность на сѣкый гражданинъ и военната служба е задължителна за сичкы.»

Нѣма по справедливо нѣщо отъ това, дѣто крѣпната дажба да лежи на сичкытъ.

Като трѣва отъ това начало, министра прѣдлага:

1). Сичкытъ русцы повече отъ 21 година да сѣ подчинены на записваніе въ войскытѣ, освѣтъ онѣзи които сѣ сакаты.

2). Замѣняваніето са унищожава и сѣкой трѣба да служи съ лицето си.

3). Числото на войскытѣ ще са опрѣдѣля сѣка година.

4). Траяніето на военнѣтъ служба да са прѣдѣли на 7 години въ дѣйствующѣтъ войскѣ по сухо и по море, и на 8 год. въ резервѣтъ.

5). Въ случай на бой сичкытъ здравы мѣла отвѣнѣ войскытѣ ще са призывать подѣ прѣпорцытъ.

6). За онѣзи, които покажѣтъ особеннѣ опытность въ военнытъ дѣла, срока на службѣтъ въ дѣйствующѣтъ войскѣ може да бжде по-краткѣтъ.

7). Казацытъ и въобще нередовнытъ войскы си запазватъ своето особенно устройство.

Ний не ще испытаме добринѣтъ на тѣзи двѣ системы. Нашето желаніе бѣше да покажемъ сѣ какъвъ грыжливостъ сичкытъ западны силы са прѣустройватъ една прѣвъ другѣ.

Когѣто нашитѣ най близны съсѣды, освѣтъны отъ послѣднѣтъ войнѣ, допѣлѣватъ така грыжливо тѣхното военно устройство, ний мислимъ, че

тука има добър урок за нашите господарственни мъже.

Примера на Русия не трябва да са губи заради насъ.

ИЗВОДИ ОТЪ ДОПИСКИТИ НА "ТУРЦИЯ."

ОРЛОВО (Айтосъ) 30 Августъ. Новините отъ нашъ градъ сж тѣй боландисали, што ако почна да вы ги описвамъ всичките, то бы ми требовало много време; за това ще вы изложж въ настоящитъ си статийкж по важните и по интересните:

Новото ны мъжко училище е на искарване и спорѣдъ планѣтъ и направатъ му то ще бжде едно отъ добрите шо са намиратъ въ България. Прѣди нѣколко дни бѣхъ отишълъ да го сторж сеиръ и слѣдъ това вѣздохъ при учителитъ които сж бѣхъ умислели като глѣдахъ, че дѣца нѣма. На питаніето ми защо сж намалили до толкова дѣцата? Тый ми отговориха: а бе Братко, Незнаемъ нашитѣ попови святїи ли ще ставжтъ, какви ще ставатъ и ный смъ са зачудили. Онзи день было третини а днесъ деветини на свѣта Богородица и тѣзи сутрина са забѣхтели клѣпалото, което кара женорята да празнуватъ а дѣцата да не дохождатъ. Тука, Г-не Редакторе, хората съсѣвъ напротивъ правятъ; въ свѣта недѣля работятъ а пакъ въ такива малки прадници като: вълчи, миши, горѣщи, студени и други пазятъ и игла не похващатъ. Свѣщенниците ни вмѣсто да искорѣняватъ такива заблудженїа изъ помежду народѣтъ, а тый напротивъ още ги вкореняватъ!! Но шо да сторжтъ сиромашинките когато нито тый знажтъ какво да правжтъ, нито пакъ има кой да ги поучи. Много са бѣхъ зарадвалъ като чухъ, че Г-нъ Чинтоловъ, сливенскїй прѣдставитель, ся връщж и си мысляхъ, че като мине прѣвъ градѣтъ ны ще подействова за нарѣжданїето на нѣкои работи, но надѣждытъ ми излѣзоха на празно. Жельзниченскїй прѣдставитель мина, а пакъ нашитѣ, види ся, го оставилъ за други път!..... Ехъ, защо му ся таквызи главоболїа, белкимъ той ще оправя свѣта.

Единъ отъ учителитъ ны селски бѣше дошелъ и мы каза че ходилъ на конакѣтъ да иска вѣстникъ «Едирне» и му казали че нѣмало. Станахъ любопытенъ, и като поразпитахъ тукъ-тамъ казави единъ прїятель, че когато подписвали абонатитѣ на тѣзи газета не ги питали нито пакъ глѣдали какво имъ е състоянїето, ще ли можжтъ да платжтъ или не; за това много хора лѣжели по нѣколко дена хапусъ защото немали пары да платятъ. Но да оставимъ това, а че да видимъ баримъ даватъ ли имъ броеветъ?! — Не. Дѣто ше рѣче че за нищо и никакво ся зематъ пары. Коя е причинатъ, Г-не Редакторе, за съществованїето на по единъ официаленъ органъ въ свѣой вилаетитѣ, за да може да ся съобщаватъ всичкитѣ закони, заповѣди, извѣстїи и прочее? Това като е тѣй, то желателно е што администрациѣтъ на «Едирне» да обърне внимание за което мы е думжтъ; защото незнажъ по другитѣ мѣста какъ е, но тука щомъ дойде пощжтъ зематъ ги и ги занасжтъ на конакѣтъ дѣто не зная прозорцитѣ ли лѣпятъ, или пакъ..... ако е само да са зематъ паритѣ, то другъ работж.

РУССЕ. Вчера прїехми едно писмо отъ Г. П. С. Златова; въ туй писмо нѣгова милость са мъже да са оправдае за работити на копейкити безъ да ни даде серїозни доказателства. Г. Златовъ казва че далъ прошенїе на мѣстната власть срѣшу обвинителити си. Какво рѣшенїе ще издаде тѣзи власть, незнами; нъ ный мыслимъ че отъ рѣшенїето на тѣзи власть завися оправданїето или неоправданїето на Г. Златова. До тогасъ ний мыслимъ че по-добре бы было да не са говори за тѣзи работа. (Р.)

РУССЕ 12 септември. Въ 29-ия брой на «Турция» видѣхъ обнародвана отъ града ни една допискж, въ която са говори за една драмж, на която за дѣйствующи лица са прѣдставляватъ шесть души отъ които тримата послѣдни сж прїемали отъ публиката като допълнителни на сценитѣ.

Мѣжду тритѣ тїа допълнителни лица, понеже глѣдамъ да ся споменува името ми, като са изважда насрѣдъ за причинж ушь че съмъ занесълъ на беледїето при Петраки ефенди вѣстникъ Дунавъ, съ когото този послѣднїатъ искалъ да убѣди нѣкое младо търговче за да ся върне въ

Влашко, виждамъ ся принуденъ да опровергаятова криво извѣстїе, и да докажа въ сжщото врѣме невинностѣтъ си за освѣтленїе на публиката.

Занасянїето ми на вѣстникъ Дунавъ е чиста измыслица. Ето истината. Вѣстникъ Дунавъ, въ когото бѣше помѣстена една везирска заповѣдъ, чрезъ която ся забраняваше внасянїето въ императорскитѣ държавж на рускитѣ копейки са поиска единъ път отъ беледїето, което бѣше испратило за тѣзи цѣль въ печатницитѣ на дунавскитѣ областъ касїерина си. Той послѣдния зе искаемия брой и го занесе на беледїето. Ако дописникѣтъ счита за погрѣшкж, гдѣто печатницата е дала «Дунавъ» той е много излганъ; защото този вѣстникъ, като официаленъ, чрезъ когото ея обнародватъ высокитѣ заповѣди, закони и устави, всѣкы день почти ся иска отъ разни правителственни отдѣленїа. А ако нѣгова милость не удобрява да ся дава вѣстникъ, когато ся поиска, той а ф ъ б у р с у н ъ зашто не е негова работа. **Ив. П. Чорапчїевъ.**

— Дописникѣтъ за когото става тука дума не е никакъ ималъ на умъ да оклѣвети Г. Чорапчїева. Той каза само едно нѣщо: то е че Г. Чорапчїевъ занесалъ на Петракия Златовъ единъ брой отъ «Дунавъ.» Г. Чорапчїевъ подвърдява противното. Ный го върваме. Нъ и да е занесълъ такъвзи листъ, това недокача никакъ извѣстната почтенность на Г. Чорапчїева. Ако, напримѣръ, днѣсъ поискжтъ отъ менѣ или отъ работницити ми единъ брой отъ «Турция» като го платжтъ, азъ можъ ли да бждж виноватъ ако утрѣ са чуй че този листъ са зель отъ нѣкого съ цѣль да излже нѣкой простодушенъ Българинъ? Явно че нѣ. (Р.)

ПОЛИТИЧЕСКО ПРИГЛѢДВАНІЕ.

РУСИЯ. Военный министръ много работи за защитжтъ на царството. Военното управление испытва тѣзи дни единъ проектъ за увеличенїе на съпротивителнжтъ силж на крѣпоститѣ. Искатъ да облѣжтъ стѣнитѣ имъ съ жельзо и чугунь, точно така както покрыватъ военнитѣ корабли. По другъ единъ проектъ, въ сѣкж крѣпость трѣба да са намира по единъ милионъ пуда баруть (13,000,000 оки.) Сичко това става за да са посрѣщнжтъ военнитѣ случайности, които можжтъ да бжджтъ тебрдѣ голѣмы, както са видѣ отъ послѣднїитѣ войнж. Военнитѣ реформы ще са введатъ отъ 1 януарїа на идущжтъ годинж.

Министерството обнародвало любопытна статистика за разширенїето на държавж и за населенїето. Пространството на рускитѣ държавж е 664,800 четвъртити мили, отъ които 188,000 са падатъ въ Европж, а останѣлото въ Азїж. 460,000 мили залавятъ сѣвернжтъ часть да държавж и сж бесплодни, а другитѣ 200,000 мили съставляватъ плодороднжтъ часть на царството.

Населенїето възлазя до 80,000,000 души: 50,000,000 въ собственж Русїж, 16,000,000 въ Полшж и прилѣжачитѣ губернии, 1,800,000 въ Финляндїа, 10 милиона въ Сибиръ и Кавказъ и повече отъ милионъ въ Туркестанъ. Най населени области сж полскитѣ (3,100 души на четвъртитѣ милж), сетнѣ московската губернія (2600 души на милж), по нататѣкъ петербургската (1,446 души на милж), най послѣ архангелската (20 души на милж.) Въ Русїж има 8 университета съ 5576 ученика; 3 лица съ 290 ученика. Отъ срѣднитѣ училища и гимназїитѣ най много са падатъ на полскитѣ области. Тамъ иде едно таквози училище на 170,000 жители; въ прибалтїйскитѣ области иде едно на 200,000 жители; въ Финляндїа едно на 284,000 жители; въ петербургскитѣ околность едно на 600,000 души; въ московскитѣ едно на 720,000 жители, а въ казанската едно на 1,200,000 души.

Числото на първоначалнитѣ училища възлазя на 9955 съ 280,000 ученицы. Нъ при сичкитѣ тѣзи источники за наукж, отъ 1,000 новосѣбраны сѣдлаты само десятинна можжтъ да четжтъ и пишжтъ.

ФРАНЦИЯ. Прѣсмѣтанїето на загубитѣ прѣвъ послѣднїитѣ войнж са е свършило и показало на Французитѣ, че този бой имъ завлѣкълъ въ гроба 89 хиляды души войници. Раненитѣ надминаватъ това число. Сега може да са направи биланца на имперїитѣ и да са покажжтъ нейнитѣ голѣмы ползы за Франциж. Повече отъ 120,000 души останѣли въ Крымъ, 40,000 души въ Италиж, 35,000 въ Мексико, повече отъ 10,000 хиляды въ другы отдалечены експедици и 90,000 въ послѣднїй бой. Ще каже честолюбїето на императора е пожертвовало около 300,000 души! Притурете на таж смѣткж загубванїето на двѣ области, удвоенїето на държавнитѣ дългове, залаванїето на нѣкои крѣпости отъ Прусцитѣ; и вый ще имате биланца на Героя отъ Седанъ и отговоръ на нѣговитѣ привърженцы, които и матъ очїа работжтъ за поврщанїето му на франц. прѣстоль.

Казалъ е нѣкой си, че Французитѣ сж дѣца. Наистинж повечето отъ тѣхъ не жавуватъ съ дѣйствителный, реалный животъ; за тѣхъ по драго е да лѣтжтъ въ областѣтъ на фантазїитѣ и призрацитѣ. Въ врѣмето на Наполеоновцитѣ тый бѣгахъ подырь лѣжливый образъ на славжтъ (подобрѣ на тщеславїето) и на всемирното заповѣдничество; въ врѣмето на другитѣ правленїа тый гонжтъ нѣкаквж ся свобода, която никоги не постигатъ, защото не щжтъ да я разбержтъ. Уморены въ едно, тый бѣгжтъ подырь друго, додѣто са сѣтжтъ въ неговжтъ призрачность и го напустжтъ за друго трете.

Вѣстницитѣ ни казуватъ, че нѣкои французы измыслили ново средство да избѣгватъ впечатленїата на горчивжтъ и тежжтъ за Франциж дѣйствителность. Тый съставили ново общество и отворили великолѣпенъ клубъ подъ название клубъ на опїолюбцитѣ (на афїонджїитѣ), за да са събиратъ тамъ и упиватъ отъ паритѣ на афїона, който са гори въ заведенїето. Упоенитѣ членове ще хвѣрчжтъ тогава по облацитѣ и ще забравжтъ, че сж свързаны съ земжтъ и че иматъ да исплнѣватъ на неж голѣмы длѣжности и вато граждане, и като родители, и като хора. За тѣхъ принудителната дивота е по-добро нѣщо отъ естественнжтъ трезвость. Господъ да имъ е на помощь!

АНГЛИЯ. При сичкото миролюбїе на гладстоновото министерство и при сичкото му желанїе да запази добры сношенїа съ другитѣ силы, това министерство е было принудено да устѣпи на множеството и да са залови за прѣустрояванїето на войскитѣ по примѣра на сичкитѣ държавы на сушжтъ.

До сега английската войска е състояла отъ 7600 души царска гвардїж, 28 полка конници по 400 души въ полка, 109 полка пѣши по 1,200 души, 20,000 топчи и около 7,000 въ тѣлото на инджинеритѣ, сичко до 200,000 души. Като притуримъ три полка негры и мѣстнитѣ отдѣленїа въ Малтж, Гвинеж, св. Еленж, Цейлонъ, Канадж и Капшадъ; като присѣдинимъ и 129,000 народнж стражж и около 160,000 волонтеры, ный ще получимъ голо число отъ 500,000 души, нъ колко истенскы войскаре

ще излѣзатъ отъ тѣхъ? И като съ распрѣснѣты за гарнизонъ по колонитѣ, колцина отъ тѣзи бойци ще са явѣтъ на бойното поле въ случай на едно сблъскване?

Таквызи въпроси си задаватъ Англичытѣ и го правѣтъ не отъ самолюбіе или отъ желаніе да поддържатъ вліяніето си на сушѣтъ; тѣй го правѣтъ за самосъхраненіе. При днѣшното положеніе на работѣтъ съществуваніето на Англія ще бжде съмнително, ако тя са нападне отъ нѣкоя сила. Въ малко врѣме английското могущество ще са обърне на историческѣ приказкѣ. Англія не е необходима за Европа. Тя са налага на свѣта и са мѣчи да му бжде нужна; нѣ това е искусствено и нетрайко основаніе. Като не производи сама суравытѣ матеріали на многочисленнытѣ си фабричны произведенія, то едно твърдѣ кратковрѣменно отдѣленіе отъ колонитѣ може да ѣ съсипе и да отвори други пѣтица за търговіятѣ. Това положеніе кара Графа Бисмарка да подига рамена когато му кажѣтъ за нѣкакво съпротивленіе отъ Англія. То пакъ плаши повечето англичы и ги кара да гледѣтъ на Англія, като да е вече нападнѣта, ограбена и разорена.

Така прѣдставятъ английскытѣ работи нѣкои отъ френскытѣ вѣстници. Като излѣзе тѣхната работа гнила, тѣмъ са ще да покажѣтъ сѣщѣтъ гнилость и въ английското положеніе. Нѣ въ усърдіето си френскытѣ вѣстникари забравятъ, каква голѣма разлика съществува между двѣтѣ страни. Додѣто Франція търси свободѣ и порядѣкъ и нигога не ги намера, въ Англія порядѣка е закрѣпенъ отъ вѣкове и траенъ, а съ свободата, каквато и да е, са наслаждаватъ сичкытѣ граждане. Додѣто французытѣ сѣ търсили силѣтъ въ своитѣ правители и сѣ чакали сичко отъ тѣхъ, английскытѣ сѣ были увѣрени и сѣ, че силата е въ народа и въ неговото благоденствіе. Додѣто Франція пада, като са навіе правителството и войската, която го поддържа, Англія остава непоколебима въ своитѣ разбиванія, защото цѣлый народъ ѣ врѣпи и сѣкій гражданинъ е готовъ да умре за неѣ. Англія нѣма голѣмы войски, нѣ тя има друго — патриотизма на гражданытѣ и богатствата си. Съ тѣзи два лоста тя прѣобърта доста работи. Каквото до сега, тѣй и за напредъ тя ще съумѣе да излѣзе побѣдителка и съ малкытѣ си войски. И до сега континенталнытѣ сили сѣ имали значително по голѣмы сили, нѣ въ сичкытѣ почти боюве е печелила Англія. Защо така? Защото е имала богатство. Додѣто другытѣ сили си харчѣтъ врѣмето и средствата за военны приготвленія, Англія си гледа работата и прибира богатства съ търговіятѣ си. Тя трѣба твърдѣ много да са смѣе на чрѣзмѣрнытѣ напруганія на другытѣ сили да иматъ голѣмы войски и на това, дѣто зарадъ войскытѣ забравятъ сѣкы другы клонъ на господарственый и общественый животъ.

Ный не ще са уморимъ да выкаме, че силата на царствата не е въ войскытѣ.

СЪКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

Гръцката книжевность и гръцката книжна търговіа въ Цариградъ получила въ послѣдне врѣме едно значително развитіе. Това може да усѣти най добръ оизи, който не е стѣпалъ въ Цариградъ 7—8 години. Прѣди 10 години Гръцытѣ едвамъ имахѣ двѣ-три малкы книгопродавници и книжна-

та имъ търговіа едвамъ ностѣпваше. Днѣсь тѣй иматъ повече отъ 15 книгопродавници, между които са срѣщатъ и доста богаты магазив. Въ самото качество на книгытѣ произлѣзли голѣмы промѣненія. По прѣди са продавахѣ най-много романы и другы книги за леко четеніе; днѣсь въ книгопродавницытѣ са срѣщатъ много и сѣкаквы серіозны книги. — Гръцытѣ това направили за своѣтъ книжничъ въ послѣднытѣ години; ами ный що сме направили за нашѣтъ? Дѣ сѣ нашитѣ книгопродавцы? Колко и каквы книги сѣ са продали въ Цариградъ отъ 10 години насамъ? Нищо друго не може да усѣти челоуѣкъ, освѣнъ скърбъ и отчаяніе, когато сравнява нашето състоаніе съ състояніето на другытѣ ни съсѣды — християне. Тѣй излазятъ въ сичко по-горни, а ный въ сичко по-долни. Нѣ най печалното отъ сичко е, че малко са грѣжимъ за таѣ долиничы и слабо са стараемъ да излѣземъ отъ неѣ.

— Когато е за народны работи, Гръцытѣ не падѣтъ нищо. Ный срѣщаме между пожертвованіята въ полѣ на македонското братство и по едры нѣща, като къща мѣста и др. под. Новото братство располага вече доста значителны средства и ще може да гони своитѣ цѣли по на широко. Да видимъ, какво ще противопоставимъ ный на неговытѣ капиталы и старанія. Станѣ цѣлъ мѣсець отъ какъ са е обявило, че тукашното читалище приема отгорѣ си да са трудя за разрушеніето на грѣцкытѣ плѣбелы въ Македоніа и че съ благодареніе ще приѣма за таѣ цѣлъ помощытѣ на другытѣ читалища изъ отечството ни; нѣ освѣнъ три-четыри отъ тѣхъ другытѣ еще не сѣ са обадили ни чѣрно, ни бѣло. Остава дѣто нѣма помощъ, ами отговоръ не имъ са ще да напишѣтъ. Много далечъ ще идемъ ный съ таквози поведеніе!

— Съ помощытѣ на Х. Зографу и на Зарифи грѣцкый вѣстникъ «Константинопольскы» са уголѣмява почти на-двѣ. И нашитѣ вѣстници ще порастѣтъ благодареніе на нашитѣ богаты търговцы. Нека само не си изгубваме надѣждытѣ; сичко быва на този свѣтъ.

— Боѣтъ са нѣкои си за македонцытѣ да не бы, като са осланяватъ на вишны помощи, да забравятъ своитѣ длѣжности къмъ училищата и къмъ другытѣ си общественны учрежденія. Ный не сподѣляме този страхъ, защото сме увѣрени, че братята Македонцы не ще глѣдѣтъ само на външнытѣ помощъ, която е при това твърдѣ незначителна, нѣ ще са мѣжѣтъ да помагѣтъ на своитѣ училищны нужды и самичкы.

— Появи са на свѣтъ и гретята книжка на «Българското книжевно Дружество въ Браилѣ.» Ный прѣгледахме нейното съдържаніе и го намѣрихме се така серіозно, поучително и полезно, каквото и съдържаніето на първытѣ двѣ книжкы. Заглавіето на помѣстенытѣ членове е слѣующето: Животописание, Челѣшкый языкъ, Богомылството, за Отхранѣтъ, нѣщо отъ редакціятѣ и разбойничытѣ. Ный чакахме въ този брой и критическы отдѣлъ, нѣ не го срѣщнахме. Както са види редакціята не е можила да приготви матеріалъ за тоя отдѣлъ, или не е имала възможность да го отвори въ третятѣ книжкѣ. Увѣрихъ ны, че въ четвѣртятѣ книжкѣ, която е вече на отпечатваніе, тоя отдѣлъ непрѣменно ще са почене. Това е толкова повече жела-

телно, че между умственнытѣ произведенія на нашитѣ писатели има много таквызи, които чакатъ своето оцѣняваніе.

— Омеръ Февзи паша, управитель на Дунавскытѣ областъ, са прѣмѣстюва за главенъ управитель въ Критѣ, а на мѣстото му са назначава Ахметъ-Расимъ паша. Ный имаме голѣмо увѣреніе въ способностытѣ на Расимъ пашѣ и чакаме отъ неговытѣ опытность голѣмы поправленія въ разбърканытѣ дѣла на Дунавскый Велаетъ.

— Промѣненіята въ персонала на различнытѣ министерства слѣдватъ быстро едно по друго. Ный бы напѣлили цѣлъ листъ, ако быхме поискали да ги приведемъ едно по едно. Въ тѣзи промѣненія главната роль играе замѣняваніето на недостойнытѣ съ по достойны; нѣ не е само това. Тука дѣйствиова и побужденіето за съкращеніе на разноскытѣ. Много службы са упразднихѣ съ таѣ цѣлъ. Между другытѣ упраздни са и службата на драгоманытѣ и на чиновничытѣ за чуждестраничѣтѣ кореспонденціа при управленіето на полициятѣ. Лишава са отъ службы и Х. Николи Минчовичъ.

— Споредъ новытѣ прѣсметанія въ еднѣ годинѣ умиратъ на земѣтъ 21 милионъ души; на день умиратъ 58 хиляды души; на часъ 2400 души, а на минутѣ 40 души.

— Наводненіята ставатъ не само по голѣмытѣ суши, нѣ и по малкытѣ острове. На острова свята Елена въ Атлантически океанъ станало таквози голѣмо наводненіе, което разрушило почти сичкый островъ. Поселеніята са развалили и жилищата са завлекли отъ буйнытѣ потоцы. Много хора са издавили, много другы останѣли безъ покрывъ.

— Единъ анлійскы вѣстникъ изброява прѣимуществата на княгинитѣ въ Европѣ така: най добръ свиря на піано Галевата княгиня; най добръ съчинява стихове Голландската царица; най добръ зографисва Руската наследница; най пріятно разговаря германската императрица; най-хубавица е Австрійската царица, а най-добра къщовница е данската царица.

— На тържественнытѣ си службы въ минѣтъ недѣлѣ Вселенскый патріархъ призовавъ за съслужители сичкытѣ владыцы въ Цариградѣ, освѣнъ Врачанскія Писія. Ный са научаваме, че това много паскърбило нѣгово прѣосвященство и му дало да мысли, че прѣнебрѣженіето му е направено зарадъ неговытѣ народность. Не знаиме, какво е мыслилъ патріарха, нѣ не ще сме далечъ отъ истиннытѣ ако кажемъ, че той е забравилъ Пр. Писія не за неговытѣ народность, а за неговый характеръ, мойто го прави полизница на грѣцытѣ, когато на близо до патріаршничѣтѣ има българскѣ черковѣ за сичкытѣ Българе. За таквызи Българе като Пр. Писія прѣнебрѣженіето е малко нѣщо; на тѣхъ са пада дълбоко прѣзрѣніе. Ако быхъ на мѣстото на патріарха, азъ не быхъ хвърлилъ на подобны хора и погледъ. Има ли за какво да са обрѣща вниманіе на хора, които са отричатъ отъ народа си? Има ли въ тѣхъ достоинство, за което да ги почетешъ?

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКИ ДЕПЕШИ.

Віена 2 октомврія. Бразилскія императоръ и императрица пристигнахѣ вчера въ града ни и посѣгихѣ главнитѣ общи зданія.

Берлинъ 2. Князь Горчаковъ са очакува тука: казвѣтъ че ще са срѣщне съ князь Бизмарка.

Лондра 2. Молитви са заповѣдахѣ въ латолческитѣ черкови за освобожденіето на Папата. — Нови бури издавихѣ много кораби въ крайморіята.

Коркъ 2. Едно сблѣскуваніе стана между полициата и феніянетѣ. Тѣзи послѣднытѣ употрѣбихѣ револвери.

Римъ 3. Кардинагъ Антонели приготвя, за въ сѣки случай, събраніето на кардиналитѣ по вѣнѣ, ако бы да умрѣ Папата.

Продава са по 20 пари.

(Цариградъ, 28 Септември 1871.)

ПОДЗЕМНИТЪ ПЛАНОВЕ.

Читателитъ ни помнятъ негли думитъ на Г. Антимоса за българскій въпросъ. При избираніето за патриархъ той бѣше казалъ на нѣкои отъ нашитъ, че протаканіето на тоя въпросъ произошло отъ не добратъ волж на прѣдшнитъ патриарси и че той самси има добро щеніе да свърше съ Българетъ и ще свърше.

Н. Святѣйшество поченъ да привождатъ думитъ си въ дѣло. Той повиказалъ минжлата сѣбота нѣкои отъ комисаритъ, а именно: Г. Кръстевичъ, Чомаковъ, Х. Н. Минчовича, Гешоглу, Чалоглу и Пенчовича и ималъ съ тѣхъ дългъ разговоръ за въпроса. Ный незнаеме положително посоката и духа на тѣхний разговоръ, защото сичко става скрито, твърдѣ скрито; нъ ако сѣдимъ по слуховетъ отъ нѣтъ, тоя духъ е бѣлъ за едно спогождене на патриарха съ Българетъ. Ный не знаеме такожде и основитъ на това спогождене, нъ слуховетъ говорятъ че едно отъ условіята бѣло — да са признажатъ Българетъ виновны прѣдъ патриаршиятъ и да искатъ прощкѣ въ лицето на владыцѣтъ си. За да не са протакатъ работата много-много, патриарха прѣдлагалъ прощеніето да стане въ срѣдъ на 29 7/врия.

Какъ са е пріело това условіе отъ комисаритъ, свѣдѣніята ни не казватъ нищо. Само здравый смисълъ ни подумва, че този пѣтъ не е пѣтъ, по който трѣбаше да вървимъ къмъ нашитъ цѣли, нъ че това е пѣтъ, който ще ни заведе изъ гѣстацѣтъ на полуподчиненіето. И наистинж, какво ще каже да са признаеме виноваты прѣдъ патриаршиятъ и да искаме прощкѣ? Ще каже, че нашитъ исканія сѣ били неправедны и нашитъ постѣпки съ патриаршиятъ криви, незаконны. Ще каже еще че ный трѣба да уловимъ другъ пѣтъ, по правъ и по законенъ, да уловимъ пѣтъ, който ще ни покаже самъ патриарха.

Свѣдѣніята ни казватъ, че таквази бѣла наистинж мисльтъ на патриаршията. Тя свѣтвала Българетъ да оставятъ ферича на странж и да искатъ отъ нежъ направо, като увѣжавала, че е готова да ошастливи българскій народъ съ голѣмы устаккы.

Накъ по внушеніята на здравый смисълъ като говоримъ, поведеніето на комисаритъ въ този случай ни са вижда твърдѣ чорбаджійско, твърдѣ самоволно. Тый почевать работы, които надминаватъ твърдѣ много тѣхнитъ длѣжности, тый търсятъ спогождене, за което никой не ги е натоварилъ. Ако народа мисляше за какво да е спогождене, той щѣше да го каже на своитъ прѣдставители и щѣше да имъ даде нѣкаквы наставленія върхъ него. Нъ народа не е мислилъ, нито мысли за спогождене. Врѣмето на спогожденіята са минж прѣди 4 години. Сега спогожденіето не може да докара освѣтъ униженіе и безславіе на сичкы Българе, които са считать независимы черковно отъ нѣколко години насамъ. Погощеніето ще бѣде едно голѣмо покрусаніе на народиятъ честь, което покрусаніе никой не ще и не пріема, освѣтъ комисаритъ.

Да оставимъ народа и да додемъ на прѣдставителитъ му. Оставихъ ли тый на трѣганіето си поржкы, комисіята прави що прави да влѣзе въ спогождене съ патриаршиятъ? Ный знаеме че не само нѣма таквызи поржкы, нъ и че нѣкои отъ прѣдставителитъ склонихъ да си иджтъ само съ това условіе, че комисіята ще ги пыта за сѣкж важнж работъ по въпроса и при вървж нуждѣше ги свыка изново.

Ще каже комисіята не е имала и сѣнка отъ пълномощіе. Какво показва прочее нейното сегашно поведеніе? Произволь, произволь и пакъ произволь. Каквото избра сама себе си и си даде нѣкаквы права въ дѣлата на народа, тый и сега позволява да играе съ народныйтѣ интересы и да ги жертвува на своя произволь.

Врѣмето на комисіятъ са минж; сега е врѣмето на народныйтѣ съборъ. Доытахъ ли са комисаритъ отъ народныйтѣ прѣдставители прѣди да почетатъ опытаніята си за спогождене? Извѣстихъ ли имъ желаніята и намѣреніята на патриаршиятъ и поискахъ ли имъ наставленія за поведеніето си въ този случай? Не го върваме. Тый са обѣщахъ да пытатъ за важны работы, нъ това е было обѣщаніе іезутско, обѣщаніе да са забрави при първий случай. Какво поважно може да има за насъ отъ въпроса? И между това комисаритъ намиратъ случая обыкновененъ и не искатъ да пытатъ ни народъ, ни прѣдставителитъ

му. Ето защо думаме че тѣхното обѣщаніе е было голо и неискрано.

Като прѣзиратъ народа и прѣдставителитъ и поемать сичко отгорѣ си, комисаритъ играятъ твърдѣ лошж игрж, играятъ съ честытъ на народа и съ своикъж.

Каквото и да са крые задъ игржтъ тя е пѣтъ на съ лоши послѣдствія. Ако прѣговоритъ за спогождене ставатъ отъ искренно сѣрдце, тогава комисаритъ убивать народното достоиніе; убивать нѣговитъ 14 годишны старанія, убиватъ утѣшеніето му за въ бѣдѣше и значеніето на царскій ферманъ, който са почита за конецъ на въпроса.

Ако ли прѣговоритъ сѣ лицемерны, безъ намѣреніе за единъ край, тогава комисаритъ зачернюватъ праведныйтѣ и ясныйтѣ исканія на народа съ лѣжж и прѣструвкы и протакатъ врѣмето на нашето черковно устроеніе.

Работата е печитата а отъ ничиста работа не излазятъ добро.

Научаваме са, че комисаритъ оправдавали поведеніето си съ заповѣди отгорѣ. Ный не можемъ да пріемемъ таквызи оправданіе, защото мислимъ че не става человекъ неискренъ съ заповѣди. Трѣба да му е слабъ ангела твърдѣ много, или да обыча личныйтѣ интересы повече отъ сѣко друго нѣщо, за да върви подыръ внушеніята отъ тукъ отъ тамъ. За твърдый человекъ нѣма принужденіе: той жертвува сичко за дѣла си. Принуждаванъ да постѣпва друго-яче, той са отрича отъ сичко и оставя дѣлата на другы хора. Народный прѣдставитель не трѣба да забравя на кои интересы слугува и какво трѣба да слуша. За него нѣма другъ пѣтъ, и кога му са запуши този, той знае да сложи своето званіе, а не да са отбива въ тажъ или онажъ странж.

Сѣкый въпросъ си има политиката. Политиката на нашій въпросъ е прямодушіето, откровенностьта и нравственната твърдость съединена съ самоотверженіе. Не можемъ да гонимъ двѣ цѣлы изведнажъ безъ да изгубимъ едната. Ако прѣста вяме добръ народа, внушеніята отъ странж не ще ни смущавать. Тый може да пы запрятъ въ вървежа ни, нъ не да пы искривятъ. Ако ли слушаме повече внушеніята отъ странж, ный не ще можемъ, и да искаме, да прѣдставимъ и защитимъ народныйтѣ интересы нашьно, въ сичкытъ имъ пѣлокупность. Тогава ный ще ирѣбѣваме къмъ спогожденія и незнаемъ що и ще крѣпиме смущеніята на нашатъ свѣсть подъ булото на тайнодржаніето.

Таквызи сѣ за сега свѣдѣніята и разсѣженіята ни за новый подвигъ на комисіятъ. Ако има въ тѣхъ неточности, вината не е наша. Тя е на комисаритъ, които крѣпятъ дѣлата и оставятъ широко поле на прѣдположеніята и неточности. Дано бѣдемъ честиты да обявимъ че нашитъ прѣдположенія сѣ лѣжовны!

ВАЖНОТО ПЛЕМЕ.

Пишятъ отъ Шкодра до «Куріе д'Орианъ»: «Като са дигнж Исмаилъ паша, населеніето са поумири. Новый управитель Мустафа Асимъ паша са пріе отъ сичкытъ съ радость. Пріятелитъ на мира и на напѣдѣка са надѣжтъ, че новый управитель ще продължи обезоржжаніето на градскытѣ жители, че ще устрои мѣстото по велаetskы и ще въдвори правосѣдіето. А пѣкъ мюсюманетъ, особенно градскытѣ, мислятъ че правителството ще имъ допусти пакъ носаніето на оржжѣ и ще повърне старытѣ редове. Ный мисльмъ че една малка слабость отъ странж на правителството бы погубила надѣжытъ за прогресъ. Турцитъ вече поговарятъ, че правителството склонило да са повърнатъ старытѣ обычаи. Нъ и силата не може докара добри сетинны, тя бы отстранила вѣстаніята, нъ не бы ги искоренила. Тука сичко завеси отъ хората на правителството, трѣба тый да са ползватъ съ довѣріето на населеніето.

Умиротвореніето и устроеніето на Албанія и особенно за добреніето на албанскытѣ католици сѣ твърдѣ желателны, защото Албанія сѣкога е служила за силнж прѣградж на славянскій элементъ. Много е жално, дѣто правителството забравя своитъ най върны подданицы. Албанскытѣ латинны сѣ исключены отъ Шурай-Девлетъ, когато Славянетъ, Гърцитъ Арапытъ иматъ тамъ свои прѣдставители, пры сичкытъ си невѣрность.»

Чудны сѣ наврѣмена дописницытъ на Куріе д'Орианъ. Отъ тѣхъ вѣе силепъ фанатизмъ и стра-

шна исключительность — нѣща, които ны карать да мислимъ, че дописницытъ сѣ попове. Само у духовныйтѣ има таквызи нетѣрпение на чужды народности и вѣронсповѣданія; само у тѣхъ има адеть за крѣвѣтеніе на цѣлы народы въ невѣрность; само у тѣхъ има това искусство да за-суквѣтъ работытъ и, като помянатъ за прѣдсавителитъ на Българетъ, Гърцитъ и Арабыты въ Шурай-Девлетъ, за армянскытѣ да замжлжтъ.

Много са видѣло на католическытѣ дописницы, дѣто имаме единъ прѣдставитель въ Шурай-Девлетъ. Нѣка ни земать и тоя постъ да станемъ чисты отъ грѣха, че и ный ужъ имаме хора въ правителството, — нека го земать и го даджъ на албанскытѣ католици, отъ които са чекать толкози голѣмы услуги за запираніето на славянското плашило. Нека земать тоя постъ отъ 6 милиона народъ бесполезенъ и нека го даджтъ на 60,000 Албанцы католици полезны въ най високж степенъ. Ный не ще са сѣдимъ за това, нито ще отваряме дума да са оплачемъ. Ный сме поглѣщали твърдѣ горчивы обиды, прѣтърпѣ-щемъ и тажъ!

Т. ПАЗАРДЖИКЪ 10 августъ. Позволеге ми да ви кажъ двѣ думы за нашій учитель, който немирува никакъ. Това лице е Юрданъ Неновъ. Когато го пазарихме въ града си за учитель, той са обѣща формално че нѣма да са бѣрка въ общинскытѣ ни работы. Нъ противното глѣдаме дѣсь. Не само той не са намира никоги въ училището, нъ още цѣлъ день ходи по чаршиятъ да разбѣркува ума на хората за да го турятъ писаръ на общиниятъ ни. Колкото за училището, то са управлява отъ сына му Владимира: тишината въ това училище са тѣжъ добръ вадеше штоо виковетъ и писцытъ на ученицытъ са чувяхъ до половинъ часъ далечъ. Нъ за добръ честь той не може да сполучи въ намѣреніето си. И ный мислехме че тѣзи несполука ще го накара да управлява по добръ училището. Празна надѣжда. Юрданъ Неновъ прѣкарува цѣлы дни въ кафенетата да играе префы или табли; колкото за ученицытъ никой отъ нашитъ общинары не отива да ги види какво са учятъ и какво пѣвава учителя имъ. Ный сме наистинж за оплакваніе.

СѢКАКВЫ НѢЩА И ПОВІНИ.

— «Турки» са оплакува отъ чуждестранный печать, дѣто той не прѣдставалъ да осѣжда дѣлата на Аали паша прѣзъ живота му, а пѣкъ сега не мѣкнувалъ отъ да улакува нѣговжтъ загубж и да показува, че Турція е изгубена безъ него и че тя нѣма другы достойны мѣжи да управятъ нейнытѣ сѣдбы.

Никой не отрича, казва Турки, высокытѣ достоинства на Аали паша; нъ слѣдва ли отъ това, че съ угасваніето на нѣговыйтѣ гений Турція да са закопае?

Хората на днѣшното управление не сѣ новы: нека почакаме работытъ имъ прѣди да ги осѣждаме. Ный трѣбаше да мжлимъ до тогази, нъ защото чѣкон вѣстинкары прѣскятъ мѣлвы, че ужъ сегашното министерство имало намѣреніе да извади християнетъ отъ службж и да повърне работытъ назадъ, ный си позволяваме да покажемъ лѣжовностьтъ на подобны слухове.

Въ врѣмето на Абдулъ Азиса Турція не ще стѣпи назадъ, тя ще върви въ пѣтя на напѣдѣка чрѣзъ сѣкаквы прѣобразованія. Великий Визиръ и министрытъ, продължава «Турки,» сѣ до толкози проникнаты съ Сулановытѣ намѣренія, штоо единственната имъ грѣжа е да ги приведятъ въ дѣйствиe. Смъртыта на Аали паша бѣше поклатила общественното довѣріе, нъ работытъ отъ день на день повече го утвърдяватъ и ный можемъ да кажемъ, че то вече е възстановено.

— Отъ различни мѣста на нашето отечество ни са оплакватъ отъ многото праздници. Това често празднуваніе докарвало повреди и на училищата, и на чдствыгъ дѣла, защото прѣкъсва работытъ ни въ туй врѣме ни въ онуй и научава хората да бѣдѣтъ нередовны. — Нашій Св. Съборъ отколъ сѣди съ сѣжнжты рѣцѣ; не трѣбаше ли да помисли поне зв единъ календаръ по чистъ отъ многочисленнытѣ праздници и поучителенъ за овѣзи, които създаватъ новы? Или са бон да го не обвинятъ въ невѣріе ако объяви че не трѣба да са праздува единъ кой да е светецъ? Нъ Русія никой не обвинява, дѣто много грѣцкы праздници не познава, а намѣстото имъ праздува свои. Куражъ, куражъ! не е тамъ невѣріето и страха му.

